

*** مقدمه:**

دیورتیکول یک آنومالی نادر مادرزادی انسدادی پیشابراه قدامی است که در حین ادرار کردن لبه دیستال آن اغلب مانند دریچه‌ای عمل می‌کند و باعث علائم انسداد ادراری می‌شود.^(۱) هدف این مطالعه، گزارش یافته‌های بالینی و رادیولوژی و روش تشخیصی در ۱۰ مورد از این بیماری است.

در این مطالعه توصیفی که طی سال‌های ۱۳۸۱ تا ۸۳ در بیمارستان‌های امام رضا (ع) و دکتر شیخ مشهد انجام شد، ۱۰ بیمار مبتلا به آنومالی انسدادی پیشابراه قدامی بررسی شدند. سونوگرافی، VCUG بدون فلوروسکوپی و اورتروگرافی رتروگرید روش‌های تشخیصی مورد استفاده بودند.

۹ مورد از بیماران در دوره شیرخوارگی با علائم انسدادی ادراری علامت‌دار شدند و یک مورد، آقای ۳۵ ساله دهنده کلیه، فاقد هر نوع علامت بالینی بود که در اتاق عمل، سونداژ ادراری او ممکن نشد و پس از لغو عمل جراحی و انجام یورتروگرافی رتروگرید، دیورتیکول در پیشابراه قدامی مشاهده شد (شکل شماره ۱).

شکل ۱- کلیشه اورتروگرافی رتروگرید که دیورتیکول ساکولر در ناحیه بولبر (پیشابراه) به همراه ورود ماده حاجب به داخل جسم اسفنجی در اثر ترومای احتمالی ناشی از سونداژ

ریفلاکس وزیکوپوترال درجه ۳ تا ۵ و علائم انسداد ادراری در ۸ بیمار مشاهده شد. آنومالی‌های همراه

نامه به سردبیر

Letter to editor

آنومالی‌های انسدادی مادرزادی پیشابراه

قدامی: روش‌های تشخیصی

دکتر سید علی علمداران* دکتر محمد اسماعیلی**
دکتر علی فیضی* دکتر صادق صادقی پور رودسری***
دکتر علی عسلی***

Congenital obstructive anomalies of anterior urethra; diagnostic methods

S A alamdaran* M Esmaeili A Feizi

S Sadeghi pour A Asali

دریافت: ۸۴/۴/۲۸ پذیرش: ۸۵/۲/۱۴

***Abstract**

Radiological findings of ten patients with congenital obstructive anomalies of anterior urethra (eight cases with saccular diverticula, one case with globular dilatation of entire urethra, and one case with globular dilatation of distal urethra) showed that the VCUG and retrograde urethrography were diagnostic in all of patients.

Keywords: Urethra, Diagnosis, Diverticulum, Anomaly

*** چکیده**

یافته‌های رادیولوژیک ۱۰ بیمار مبتلا به آنومالی انسدادی مادرزادی پیشابراه قدامی (۸ مورد دیورتیکول ساکولر، ۱ مورد اتساع گلوبولر تمام پیشابراه و ۱ مورد اتساع گلوبولر دیستال پیشابراه)، نشان داد که یافته‌های سیستمیورتروگرافی حین ادرار کردن (VCUG) بدون فلوروسکوپی و اورتروگرافی رتروگرید در همه بیماران تشخیصی است.

کلیدواژه‌ها: پیشابراه، تشخیص، دیورتیکول، آنومالی

* استادیار رادیولوژی دانشگاه علوم پزشکی مشهد

** استادیار کلیه اطفال دانشگاه علوم پزشکی مشهد

*** استادیار جراحی دانشگاه علوم پزشکی قزوین

**** دستیار رادیولوژی دانشگاه علوم پزشکی مشهد

آدرس مکاتبه: مشهد، خیابان طاهری، بیمارستان کودکان دکتر شیخ، بخش رادیولوژی

*E mails: SA_AlamdaranA@mums.ac.ir

(شنت‌های قلبی، کلاب فوت، میلومنگوسل و میکروسفالی) در ۳ بیمار وجود داشت. در یک بیمار در کلیشه حین ادرار کردن نمای ضایعه به‌علت عدم رویت لبه پروگزیمال دیورتیکول و قرارگیری مرکزی قسمت دیستال پیشابراه نسبت به تنگی، بیش‌تر به نفع وجود دریچه پیشابراه قدامی بود، ولی در کلیشه اورتروگرافی رتروگرید و سایر کلیشه‌های حین ادرار کردن نمای شاخص دیورتیکول ساکولر مشاهده شد. در ۲ بیمار نیز کلیشه‌های حین ادرار کردن به علت جریان ضعیف ادرار دیورتیکول قابل رویت نبود که با تکرار کلیشه حین ادرار کردن ضایعه مشاهده شد. قطر متوسط دیورتیکول‌های ساکولر ۱۲ میلی‌متر (۴ تا ۲۵) بود. جدول ۱ یافته‌های بالینی و رادیولوژی و روش

تشخیصی در این بیماران را نشان می‌دهد. معمولاً در پیشابراه قدامی دریچه و دیورتیکول مادرزادی با هم وجود دارند^(۲) و وجود دریچه پیشابراه قدامی به صورت یک بیماری مجزا مورد بحث است.^(۳) همه ۱۰ بیمار مورد مطالعه اشکال مختلف دیورتیکول پیشابراه (۸ مورد دیورتیکول ساکولر و ۲ مورد اتساع گلوبولر) مشاهده شد. ریفلاکس و اروپاتی انسدادی در اکثر آنها وجود داشت که شیوع این عارضه در بیماران ما نسبت به سایر مطالعه‌ها بسیار بیش‌تر بود.^(۱) تهیه کلیشه مایل حین ادرار کردن دارای جریان ادراری کافی (VCUG استاندارد)، حتی در صورت عدم استفاده از فلوروسکوپی، این ضایعه‌ها و مشخصات آنها را به خوبی نشان می‌دهد.

جدول ۱- معرفی مختصر بیماران مبتلا به آنومالی انسدادی مادرزادی پیشابراه قدامی

شماره	سن (ماه)	علت مراجعه	نوع ضایعه	محل ضایعه	VUR	روش تشخیصی
۱	۴۲۰	ناتوانی در سونداژ	دیورتیکول ساکولر	پیشابراه بولبر	ندارد	اورتروگرافی رتروگرید
۲	۱/۵	انسداد ادراری	دیورتیکول ساکولر	پیشابراه پنایل	دوطرفه	اورتروگرافی رتروگرید و VCUG
۳	۰/۱	بزرگی پنیس	مگالوبورترا	تمام پیشابراه قدامی	ندارد	اورتروگرافی رتروگرید
۴	۳	نارسایی کلیه	اتساع گلوبولر	پیشابراه پنایل	ندارد	VCUG
۵	۱۵	عفونت ادراری	دیورتیکول ساکولر	پیشابراه پنایل	یک طرفه	VCUG
۶	۰/۵	انسداد ادراری	دیورتیکول ساکولر	پیشابراه پنایل	یک طرفه	VCUG
۷	۲/۵	انسداد ادراری	دیورتیکول ساکولر	پیشابراه پنایل	دوطرفه	VCUG
۸	۲/۵	انسداد ادراری	دیورتیکول ساکولر	پیشابراه پنایل	دوطرفه	VCUG
۹	۰/۵	عفونت ادراری	دیورتیکول ساکولر	پیشابراه بولبر	دوطرفه	VCUG
۱۰	۱۲	عفونت ادراری	دیورتیکول ساکولر	پیشابراه بولبر	دوطرفه	VCUG

* مراجع:

1. Zia-ul-Miraj M. Congenital anterior urethral diverticula in children. *Pediatr Surg Int.* 1999; 15: 567-9
2. Gupta DK, Srinivas M. Congenital anterior urethral diverticulum in children.

- Pediatr Surg Int.* 2000; 16(8): 565-8
3. Swischuk LE. *Imaging of the Newborn, Infant young child.* 4th ed. USA: Williams & Wilkins; 1997, 631-4